

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Ei huomioita.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Opiskelijan oikeudesta erityisopetukseen on todettu perusteina "todennetut oppimisvaikeudet" ja "muut erityiset syyt" ja nämä perusteet ovat ilmaisultaan epätasällisiä eivätkä ne tarkasti ilmaise, milloin opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen. Sanamuoto voi käytännössä tarkoittaa, että oikeus erityisopetukseen on kaikilla. Erityisopetuksen perusteita on aiheellista täsmentää tai pohtia, onko tällainen säätely tarpeen.

Opiskelijoiden tuen tarpeisiin pystytään vastaamaan paikallisten olosuhteiden mukaan erilaisilla opetus- ja muilla tuen järjestelyillä. Tämä on syytä huomioida säädettäessä erityisopetuksen sisältöä, ettei sillä hankaloiteta opiskelijoiden tuen järjestämistä lukio-opintojen aikana.

Erityisopetuksen tarpeen arviointi on uusi tehtävä koulutuksen järjestäjille. Tässä kohdin on aiheellista täsmentää säännöksen sanamuotoa, keitä erityisopetuksen tarpeen arviointi koskee. Olisiko järkevää, että lukion tuen järjestelyt valmistellaan perusopetuksen tuen muutosten valmistelun kanssa samanaikaisesti?

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lukiokoulutuksen saavutettavuuden ja kattavan lukioverkon säilyttämisen kannalta on erityisen tärkeää säilyttää pienten lukioiden rahoitus ennallaan.

Oppivelvollisuuden laajeneminen edellyttää koulutuksen saavutettavuutta ja siksi lukioverkon on oltava valtakunnallisesti kattava ja etenkin pienten lukioiden toimintaa on tuettava opiskelutarjonnan tasavertaisuuden vuoksi. Mikäli muutosta tulee, olisiko arviointi syytä tehdä kuntien rahoituksen- ja valtionosuusjärjestelmän uudistuksen yhteydessä?

Opetuksesta leikkaaminen huolestuttaa opetuksen kannalta, mutta myös laajemmin nuorten hyvinvoinnin ja syrjäytymisuhan näkökulmasta.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Ei huomautettavaa.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Säädösten on hyvä olla selkeät, jotta toimijat tietävät oikean toteutustavan.

Ylioppilaskokeen laajeneminen taito- ja taideaineisiin lisää kuntien velvoitteita ja tämä lisää kuntien kustannuksia. Nämä kustannukset on korvattava koulutuksen järjestäjille. Koekertojen lisääntyminen lisää myös koulutuksen järjestäjän kustannuksia.

Aikuisopetussuunnitelman ja kahden tutkinnon tekeville opiskelijoille taito- ja taideaineiden suorittaminen on vapaaehtoista ja käytännössä niitä on haasteellista opiskella opintojen ohessa. Syntyykö tässä eriarvoinen tilanne eri opiskelijaryhmien kesken esimerkiksi korkeakouluihin haettaessa?

Tutkimusten mukaan nykyiset lukio-opinnot koetaan haastaviksi. Lisääkö tämä muutos edelleen suorituskeskeisyyttä ja rasittavuutta myös näissä aineissa opiskelijoiden hyvinvoinnin kustannuksella?

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

Ei huomautettavaa.

7. Muut kommentit

Ei huomautettavaa.

Huuki-Anthopoulou Maija
Kannuksen lukio